

Ни пети самит лидера Г 20 у Сеулу, као уосталом ни претходна четири, није донео скоро никакве конкретне мере за наставак оздрављења глобалне економије. Штавише, дошле су до изражаја све веће разлике у ставовима не само представника “нарастајућих економија” Бразила, Русије, Индије и Кине (БРИК) са једне, и најразвијенијих земаља западе Европе и САД, са друге стране, већ и између појединих чланица ЕУ, посебно Немачке и САД.

Самит је требало да се позабави и усагласи јединствене мере за решавање најзначајнијих проблема у светској економији. Мисли се на смањивање трговинских дебаланса, политику девизних курсева, стварање глобалне сигурносне финансијске мреже, већу помоћ развоју привреда најсиромашнијих земаља и реформе Међународног монетарног фонда. Усвојена уопштена декларација, после озбиљних размимоилажења и чак свађа приликом њеног усаглашавања на састанку министара финансија, чије разлике нису успели да испеглају ни њихови лидери, нема обавезујући карактер нити доноси нешто ново што би уливало наду да ће се убрзаније излазити из светске економске кризе. Самит је иначе протекао у знаку најаве “рата валута” на штету долара, чији ће се резултати ускоро и видети у пракси.

Само на први поглед могло би се закључити да је Обама остао “кратких рукава” на самиту у Сеулу.

Највише пажње у разговорима је посвећено неопходности уздржавања од трговинских протекционизама и девалвације сопствених валута. Али када се пошло у разраду ових принципа и конкретнији обавезујући договор, сваки је остао на својим позицијама, штитећи своју економију. Обавезали су се само да пораде на “индикативним мерама”, ако то уопште нешто значи, у циљу процене трговинских дебаланса у првој половини наредне године.

Само на први поглед могло би се закључити да је Обама остао “кратких рукава” на самиту у Сеулу. Нису прихваћена његова два основна захтева. Први, да се успоставе нумерички лимити трговинским дебалансима, при чему је мислио у првом реду на велике трговинске суфиците извозно оријентисаних привреда Кине, Јапана, Немачке, Кореје и још неких земаља АСЕАН’а на једној, и огромног трговинског дефицита САД на другој страни. Није прихваћен ни други Обамин захтев да се изврши притисак на Кину да изврши апресијацију јуана и повећа домаћу потрошњу.

Међутим, највероватније је да ће се у пракси ствари нешто другачије одвијати у оба случаја. Америчку економију и посебно њен потрошачки потенцијал ће, себе ради, морати да спасавају управо ове земље. Јер уколико се САД окрену значајнијим протекционистичким мерама, посебно на плану увоза, то ће значајно погодити посебно ове извозно оријентисане економије. Исто тако, Кина ће, опет себе ради, морати макар још за неко догледно време да и те како поведе рачуна у очувању вредности долара јер поседује огромне количине америчких државних обвезница, те би свако даље обезвређивање долара био удар на кинеске девизне резерве.

Сличне проблеме у трговинским односима са САД имао је и Јапан у време његовог највећег економског бума осамдесетих година. Јапан је подлегао америчком притиску, а да ли ће и Кина?

Да ли је на помолу трговински рат између Кине и САД, поготово уколико Конгрес закључи да Кина манипулише са вредношћу јуана, што би довело чак и до увођења ограничења увоза из Кине и трговинских санкција, остаје да се види. Такав сценарио, поготово уколико би се проширио и на друге земље, имао би озбиљне импликације и на политичке односе и са собом носио озбиљан ризик ширег заоштравања у међународним односима сличним оним из времена „Велике депресије“ тридесетих година, на што је посебно указао британски премијер. Сличне проблеме у трговинским односима са САД имао је и Јапан у време његовог највећег економског бума осамдесетих година. Јапан је подлегао америчком притиску, а да ли ће и Кина?

На самиту су САД биле изложене оштрим критикама због огромног буџетског дефицита, посебно од стране Немачке, ништа мање него због штампања нових 600 милијарди долара, иако се зна да ће се овај “финансијски пљусак” огромне новчане масе, без покрића у активи, убрзо прелити у друге, посебно земље у развоју и довести до поскупљења њихових валута.

Најсиромашније земље су и овог пута остале на маргини интересовања развијених, па чак и “нарастајућих” економија.

Најсиромашније земље су и овог пута остале на маргини интересовања развијених, па чак и “нарастајућих” економија. Детаљнију оцену тог стања сам дао у приказу рада самита Г20 у Торонту а ситуација се није ништа променила. Издвојиће богати нешто новца за њихово преживљавање, али не и за развој, како би се и даље одржавао неоколонијални модел односа развијеног са неразвијеним светом.

Најзначајнија порука из Сеула гласи: Евроазија и прекопацифичка сарадња преузимају примат евроатлантској вези, успостављајући нови распоред и однос снага у свету, о чему би и Србија морала да размисли, са циљем диверзификације својих економских односа и сарадње са светом.